

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző: <i>Mallát Árpád</i>				027.1 <i>Üzemi könyvtár</i>
Cím: A harmadik harmad				
Forrás: <i>Népszava</i> <i>1958. XI. 2.</i>				Idő <i>11958</i>
				Személy
(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)				Helyszám

„A könyvtárak jó munkája értékes hozzájárulást jelent a tömegek izlésének, műveltségének, erkölcsi és politikai arculatának formálásához.» (Az MSZMP művelődési politikájának irányelveiből.)

SZINTE MEGKÖNNYEBBÜL az szb-elnök, ha a szakszervezeti munka nehéz területeiről a könyvtárra terelődik a szó és sorolja az adatokat. Valósággal dicsekszik csaknem mindegyik. És joggal. A statisztikai adatok szerint az év első felében kereken **hárommillió könyvet kölcsönöztek** ki a szakszervezeti könyvtárakból és több mint félmillió — az összes dolgozók 24,5 százaléka — a könyvtárak rendszeres olvasóinak száma. Az elmúlt 13 év vitathatatlanul nagy eredménye ez.

Az idézett néhány szám még nem minden. A könyvtárakból kölcsönzött könyveken kívül az üzemi könyvbizományosok havonta sok ezer forint értékű könyvet adnak el. A Ganz Vagongyárban például 30 000 forint értékű könyvet vásárolnak havonta a dolgozók. A Láng Gépgyárban ennél, a létszámhoz képest sokkal több: 10—12 ezer forint értékű könyv fogy el. Sőt, a könyvbizományos

még panaszkodik, hogy *nem kap eleget!* Amiből egy nap hatvanat adhatna el, abból csak egy-kettőt kap. — Lehetetlen — lázadozik —, hogy az

a könyvesbolt, amelyik a Vaci úti üzemetek látja el, ne kap hasson több könyvet, mint a belvárosi!

Jogos tehát minden funkcionárius büszkesége, ha visszatekintünk a kultúra terjesztésében elért forradalmi eredményekre. Csakhogy nem lehet mindig visszatekinteni. *A megelégedés, a babérok — pihe-nésre csábitanak.* Előre kell néznünk.

A STATISZTIKAI ADATOK SZERINT a dolgozók létszámához képest a legkevesebb az olvasók száma a bányászok (16,3%), a helyiipariak (16,6%) és a postások (14,1%) között. Azokban a szakmákban tehát, *ahol a legtöbb az új munkás és a faluról bejáró, «kéttlaki» dolgozó.* A legolvasóbb szakmáknál (nyomdászok 36%, vasasok és textílesek 35,3%) ha közelebből megvizsgáljuk, kiderül, hogy a nem olvasók ugyanezekből a rétegekből állnak.

A Kaposvári Textilművek

valóban nagyon lelkes, fiatal könyvtárosa, *Bór Zsuzsa* is *azzal kezdte a beszélgetést, hogy a dolgozók egyharmada olvas rendszeresen.* És a többi? Sokan inkább megveszik a könyvet és még többen a megyei könyvtárat látogatják, *ahol nagyobb a választék. Megállapodtunk, hogy ez is kitesz egy harmadot. És a harmadik har-*

mad? Ez főleg a faluról bejárókból adódik, akik rohannak a buszokhoz, haza, az állatok gondozni, a földet művelni. (Az szb-elnök adatai szerint a dolgozók 40 százaléka jár faluról az üzembe.) Mit tesznek, hogy ezeket is megnyerjék? — *Az ebédlőben a faliújságon és az üzemi hangszóró segítségével ismertetjük az új könyveket...*

Ez bizony nem sok. Ám van, ahol még ennyit sem tesznek, pedig az a nem-olvasó egyharmad mindenütt megtalálható. A szakszervezeti központok és üzemi szakszervezeti bizottságok sokat fáradoznak, hogy költségvetési alapot biztosítsanak a könyvtárak továbbfejlesztésére, jó könyvek beszerzésére. (Jó könyvből nem tudnak annyit nyomni, hogy napok alatt el ne fogyjon.) Ez elengedhetetlenül szükséges. Ugyanakkor azonban szinte teljesen *megfelelnek az elmaradt rétegekről, éppen arról az egyharmadról, akik közt legjobban hatnak a babonák, hiedelmek és rémhírek, akik a legnehezebben értik meg a várt célkitűzéseit.* Akiknek a legnehezebb megmagyarázni, hogy az életszínvonal emelése, nagyszerű három- és öt éves tervünk hogyan függ össze az ő munkájukkal, teljesítményükkel, takarékoskodásukkal, szaktudásukkal, magatartásukkal, munkafegyelmükkel.

A szakszervezeti aktivistáknak az olvasómozgalom szélesítésével elsősorban *ezeknek a rétegeknek a megnyerésére* kell fordítani energiáikat. Ehhez azonban a faliújság és a hangszóró kevés — *pedig ez az általános módszer ott, ahol egváltalan törekszenek új olvasók szerzésére.* Félő, hogy önmagukban a most indult vasas könyvtári hónap összes röpcédulái, kiállításai, ankétjai sem lesznek elegendők...

MINDEN SZB-ELNÖK ÉS BIZALMI ISMERI azt a lenini megállapítást, hogy a szakszervezetek a kommunizmus iskolái. Gondoljanak hát arra, hogy a dolgozók nem lebecsülendő hányadának ebben az iskolában is az első osztályt kell először kijárniuk: olvasni kell megtanítani őket. *Handl Jenő, a Láng szb kultúrfelelőse* állapította meg beszélgetés közben, hogy *a legjobb könyvterjesztő az olvasó.* Ezt minden könyvtáros tudja. A Vörös Csillag Traktorgyárban könyvtári tanácsot is szerveztek az olvasókból, a könyvek propagálására. Nagyon helyes kezdeményezés, de még jobb, *ha a szakszervezeti aktivisták rendszeresen olvasnak és első-sorban ők szereznek új olvasókat.* Hiszen ők a hivatott nevelők a szakszervezetek nagy iskolájában.

Természetesen sok egyéb feltétele is van annak, hogy azt a bizonyos harmadik, nem olvasó harmadot negyedre tízedre csökkentjük. *Több pénzt kell a költségvetésekben könyvtárra fordítani.* Sok helyen közelebb kell vinni a könyvtárat az olvasóhoz. A MÁVAG-ban csaknem felére csökkent az olvasók száma, amikor megszüntették a gyárkapunál működő fiókot. A Lángban ennél is nagyobb arányú volt a visszaesés a műhelykönyvtárak felszámolása következtében.

HÁROM ÉS FÉLMILLIÓ KÖTET van a szakszervezeti könyvtárak polcain! *Íme a bőség kosara, amiből valóban mindenki egyaránt vehet.* És lám, mégsem vesz mindenki belőle. Ezért nem mondhatjuk, hogy megálljunk, mert a Kánaán — *Petőfi szavaival — csak akkor lesz itt, «ha majd a szellem napvilága ragyog minden ház ablakán».*

Mallát Árpád